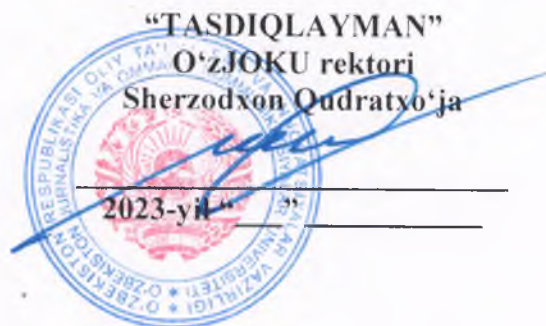


**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI  
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**O'ZBEKISTON JURNALISTIKA VA OMMAVIY KOMMUNIKATSIYALAR  
UNIVERSITETI**



**60320100 – JURNALISTIKA: SAYOHAT JURNALISTIKASI BAKALAVRIAT TA'LIM  
YO'NALISHI BO'YICHA IJODIY (KASBIY) IMTIHONLAR DASTURI VA BAHOLASH  
MEZONI**

**Toshkent – 2023**

**Tuzuvchilar:**

**Yu.Zohidova – O‘zJOKU “Xalqaro va audiovizual jurnalistika” kafedrasi mudiri, filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)**

**G.Ne‘matova - O‘zJOKU “Xalqaro va audiovizual jurnalistika” kafedrasi o‘qituvchisi**

**R.Rayimjonov – Xalqaro va audiovizual jurnalistika fakulteti dekani**

**Taqrizchilar:**

**N.To‘laganov – Dunyo bo‘ylab telekanali direktori**

## Kirish

60320100 – Jurnalistika: sayohat jurnalistikasi yo‘nalishida ijodiy imtihon o‘tkazishdan maqsad, abituriyentda xorij mass-media olamida kuzatilayotgan zamonaviy trendlardan qay darajada boxabarligi, sohada yangi yo‘nalish sifatida o‘rganilayotgan sayohat janri, uning mohiyati haqida muayyan tushunchaga egalik darajasi, jahon axborot maydonida ro‘y berayotgan munosabatlar dinamikasini tahlil qila olish qobiliyatini sinovdan o‘tkazish, qat’iy jurnalistik pozitsiyaga ega bo‘lish kabi sifatlarning mavjudligini hamda uning dunyoqarashi va fikrlash doirasini aniqlashdir.

Ijodiy imtihon jarayonida abituriyentlarning quyidagi jihatlariga e‘tibor qaratiladi:

- Ijodkorlik qobiliyati;
- Erkin yoza olish mahorati;
- Keng dunyoqarashlilik;
- Fikr teranligi;
- Jahon OAV faoliyatini qay darajada bilishi;
- Fake va truth axborotlarni bir-biridan farqlay olishi;
- Xorij ommaviy axborot vositalarida yoritilayotgan dolzarb mavzular va muammolardan xabardorligi;
- Ijtimoiy muammolarni qay darajada anglay olishi;
- Kasbni tanlash sabablari;
- Jurnalistika kasbiga moyilligi;
- Fikr-mulohazalarining mustaqilligi;
- Yozma va og‘zaki savodxonlik darajasi;
- O‘z fikrini erkin, aniq, mantiqli va izchil ifoda etish mahorati;
- Yozma va og‘zaki muloqotga moyilligi.

## Ijodiy imtihonning tuzilishi

Ijodiy imtihon 2 bosqichda o‘tkaziladi.

**Birinchi bosqich** abituriyentlarning ijodiy qobiliyati va dunyoqarashini baholash bo‘yicha **og‘zaki suhbat** bo‘lib, u quyidagi tartibda o‘tkaziladi:

– abituriyentning xorijiy ommaviy axborot vositalari, dunyoning eng yetakchi media magnatlari, yirik axborot agentliklari faoliyati bilan qay darajada tanish ekanligi tekshiriladi;

– talabgorning bosma ommaviy axborot vositalari va internet saytlarida e‘lon qilingan, chop etilgan jurnalistik (publitsistik) materiallari komissiya a‘zolari tomonidan o‘rganiladi. Maqolalarda yoritilgan mavzularning tarixi yoki dolzarbligini yuzasidan abituriyent bilan suhbat o‘tkaziladi. Suhbat jarayonida maqola yozilishiga

sabab bo'lgan voqea-hodisa tahlil etiladi hamda abituriyentning dunyoqarashi, qiziqishlari, kimlar bilan suhbat o'tkazgani aniqlanadi;

– jamiyat va uning turli sohalarida yuz berayotgan o'zgarishlar, sayohat jurnalistikasidan xabardorlik darajasini aniqlash bo'yicha savollar beriladi;

– mamlakat va jahondagi so'nggi yangiliklar, yurtimizda amalga oshirilayotgan islohotlar bo'yicha savollar berish orqali abituriyentning siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, ma'naviy va boshqa sohalardagi o'zgarishlardan xabardorlik darajasi aniqlanadi;

– axborot uzatishda BBC, ABC, CNN, CNBC, TASS, Reuters, Al-Jazeera, Anadolu, Azertac, RIA Novosti, Sputnik singari dunyoning qudratli konglomeratlari faoliyati, ular foydalanayotgan innovatsion texnologiyalar, zamonaviy trendlar, qolaversa, yangi metodlar xususida savollar berish orqali talabgorning sayohat jurnalistikasi sohasidagi bilimi baholanadi;

– suhbat davomida jurnalistika sohasiga tegishli savollar beriladi va shu tariqa abituriyentning bu sohadan xabardorlik darajasi belgilanadi. Shuningdek, abituriyentning muloqotga kirishuvchanligi, istiqbol rejaları, notiqlik qobiliyati, fikrni obrazli ifoda etish kabi fazilatlari aniqlanadi.

#### **Og'zaki suhbat davomida so'rashga tavsiya qilinadigan namunaviy savollar:**

1. Nega aynan jurnalist bo'lmoqchisiz? Bu tanlov kimning ta'sirida bo'ldi?
2. Sizni sayohat jurnalistikasida nima qiziqtiradi? Qachondan beri bu sohaga qiziqasiz?
3. Qaysi xorij ommaviy axborot vositasini doimiy kuzatib borasiz? Siz havas qilgan xalqaro jurnalist kim?
4. Ommaviy axborot vositalari bilan hamkorlik qilganmisiz? Qachondan boshlab va kim bilan qancha vaqt mobaynida ijodiy hamkorlik qilgansiz?
5. Xalqaro miqyosda sayohat jurnalistikasi bo'yicha materiallaringizni e'lon qilganmisiz? Qaysi xorijiy matbuot nashrlarida nechta materialingiz e'lon qilingan? Bu materiallar nima haqida? Materiallaringizni qanday yozgansiz, tarixini aytib bering.
6. Xalqaro jurnalist portretiga chizgi (ta'rif) bering.
7. O'zbekistonning keyingi yillardagi rivojlanishida jurnalistikaning o'rnini qanday baholaysiz?
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoevning "Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi"ni amalga oshirishda jurnalistlarning roli nimadan iborat deb o'ylaysiz?
9. Xalq bilan muloqot o'rnatishda jurnalistikaning o'rnini qanday bo'lishi kerak?
10. Sizningcha, jurnalist advokatga yoki tergovchiga aylanib qolishi qanchalik to'g'ri?
11. Siz intervyu olishni xohlagan birinchi qahramoningiz kim? Unga qanday savollar bergan bo'lardingiz?
12. Sayohat jurnalistikasi deganda nimani tushunasiz? Uni ta'riflab bering.



13. Sizningcha, travel jurnalist qanday sifatlarga ega bo'lishi kerak? Shu haqda gapirib bering.

14. Xorij OAV da faoliyat yuritadigan o'zbek jurnalistlardan kimlarni taniysiz?

15. Agar siz juda qiziq fakt topgan bo'lsangiz, lekin ushbu fakt kimningdir izzat-nafsiga tegadigan bo'lsa, nima qilasiz?

16. Jurnalistikada Sizni nima ko'proq qiziqtiradi: ko'nglingizdagi gaplarni yozishmi, xalq dardini o'rganishmi yoki yaxshi oylik olishmi?

17. "Jurnalistning noni qattiq" degan ibora bor. Bunga munosabatingiz qanday?

18. O'zbekiston jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar universitetida o'qishdan nimalarni kutayapsiz?

19. Jurnalistikaning oltin qoidasi qaysilar?

20. Sayohat jurnalistikasiga oid qaysi asar va o'quv qo'llanmalarni bilasiz?

21. Xyorst va Pulitser o'rtasidagi to'qnashuv nima sababdan yuzaga keladi?

22. Xorijiy ommaviy axborot vositalari haqida ma'lumotga egamisiz?

23. Texnik jihatdan qurollangan jurnalistga kamida 3 ta narsa kerak deyilsa, nimani olgan bo'lar edingiz? Nima uchun?

24. Sizningcha, ixtisoslashgan jurnalistika afzalmi yoki universallashtirilgan jurnalistika. Fikringizni izohlang.

25. Travel jurnalist sifatida til ko'nikmasiga ega bo'lish qanchalik muhim ahamiyat kasb etadi?

26. Bugungi kunda jurnalist eng kamida nechta xorijiy tilni bilishi zarur?

27. BBC ning muvaffaqiyat kaliti nimada deb o'ylaysiz?

28. SNN ning jahon media olamida tutgan o'rnini xususida gapiring.

29. Reuters axborot agentligi faoliyati haqida nimalarni bilasiz?

30. TASS ning ishlash mexanizmi qanday?

31. Al-Jazeera arab dunyosi yangiliklarini aks ettiruvchi yirik xorijiy telekompaniya sifatida qaysi mamlakatlar bilan hamkorlik aloqalarini o'rnatgan?

32. Kiosk Avstraliyaning yetakchi axborot agentligi sifatida necha yildan buyon faoliyat yuritadi?

33. National Geographic va Animal Planet telekanallarining o'xshash va farqli jihatlarini ayting?

34. Jurnalistika kasbmi, iqtidormi yoki ijodmi? Javobingizni izohlang.

35. O'zbekistonda jurnalistlar, muxbirlardan kimlarni bilasiz? Ularning ijodida, chiqishlarida nimalar e'tiboringizni tortadi?

36. Jurnalist materiali insonni e'tiborini tortishi uchun nimalarga e'tibor berish kerak?

37. Travel jurnalist bo'lsangiz qaysi mavzularda yozishni istardingiz? Nima uchun?

38. Siz bilgan xalqaro jurnalistlar, muxbirlar ijodida, chiqishlarida nimalar sizga yoqmaydi va nima uchun?

39. Jurnalistikada qat'iy man etiladigan amallar nima?

40. Jurnalistikaning bugungi jamiyatda tutgan o'rnini nimada deb o'ylaysiz?

41. "Jurnalistni oyoqlari boqadi" iborasini izohlang?

42. O'zingizni 5 va 10 yildan keyin kim sifatida ko'rasiz?
43. Qaysi mahalliy bosma OAVni doimiy kuzatib borasiz? Qaysi jihatlari bilan sizni jalb qiladi? Nimani o'zgartirishni tavsiya qilgan bo'lar edingiz?
44. Sizga biror OAVga muharrir sifatida 6 oy davomida ishlashni taklif qilishdi deylik. Qaysi turdagi va yo'nalishdagi OAV ni tanlaysiz?
45. Kelajakda jurnalist sifatida faoliyat olib bora boshladingiz, bir muddat o'tib, sizga oylik maosh bera olmaydigan vaziyatga tushib qolishdi. Siz ishlashda davom etasizmi?
46. Ijtimoiy tarmoqlarga munosabatingiz qanday? Ulardan foydalanishga bir kunda qancha vaqt sarflaysiz va qanday maqsadlarda?
47. Jurnalistikadan boshqa yana qaysi soha siz uchun qiziq?
48. "Kim?", "nima?", "qaerda?", "qachon?", "nima uchun?" va "qanday qilib?" savollariga javoblarni jamlashtirgan yangilik-sarlavha o'ylab toping.
49. Sayohatga mo'ljallangan teledasturlardan qaysilarini bilasiz?
50. Sayohat jurnalistikasi aks etgan xorijiy ko'rsatuvlar sirasiga qaysilar kiradi?
51. Xalqaro media makonda jurnalist qanday maqomga ega?
52. Jurnalistikada kontent masalasi qanday?
53. Ommaviy axborot vositalari deganda nimalarni tushunasiz?
54. Jahon hamjamiyati e'tirof etgan media magnatlar nomini keltiring.
55. Xorijiy OAV ning mamlakat mavqeyiga ta'siri qanday?
56. Canadian Press ning zamonaviy tendensiyalari haqida fikringiz?
57. AZERTAC Ozarbayjonning ulkan axborot uzatish manbayi sifatida qachondan faoliyatini boshlagan?
58. TRT faoliyati haqida gapiring.
59. Xitoyning Sinxua axborot agentligi sahifalarida O'zbekiston haqida yozilgan materiallar tahlili.

**Ikkinchi bosqich** ijodiy insho shaklida quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

– ijodiy insho mavzulari hozirgi kun muhim ijtimoiy-siyosiy, adabiy-tarixiy, madaniy-ma'naviy, axloqiy, vatanparvarlik va boshqa dolzarb masalalariga bag'ishlanganligi hamda jurnalistik xususiyatga yo'naltirilgan va abituriyentning ijodiy imkoniyatlarini ochib berishga qaratilgan bo'lishi nazarda tutiladi va fan bo'yicha imtihon komissiyasi a'zolari tomonidan tuziladi. Mavzular oliy ta'lim muassasasi qabul komissiyasining raisi tomonidan tasdiqlanadi hamda muhrlangan maxsus konvertida qat'iy hisobot hujjatlari sifatida saqlanadi;

– qabul komissiyasining raisi yoki uning topshirig'i bilan rais o'rinbosari ijodiy insho boshlanishidan 20 daqiqa avval fan bo'yicha imtihon komissiyasining raisiga ijodiy insho mavzulari solingan konvertlarni topshiradi va fan bo'yicha komissiya a'zolarini imtihon topshiruvchi guruhlariga taqsimlaydi;

– ijodiy insho o'tkazilishi uchun 3 astronomik soat vaqt belgilanadi;

– ijodiy insho betlari muhrlangan 12 varaqli daftarga yoziladi, qoralama uchun ham betlari muhrlangan qog'ozlar beriladi. Ijodiy insho yozilgan daftar va



qog'ozlarda yozma ish muallifini bildiruvchi, shartli belgilarning qo'yilishiga yo'l qo'yilmaydi;

- ijodiy inshoning hajmi 5 betdan 10 betgacha deb belgilanadi;
- ijodiy insho uchun belgilangan vaqt tugagandan so'ng, yozma ishlar qoralamalari bilan birga yig'ib olinadi va mas'ul kotibga yoki uning muoviniga topshiriladi;
- mas'ul kotib yoki uning muovini yozma ishlarni shifrlab, fan bo'yicha imtihon komissiyasining raisiga tekshirish uchun topshiradi;
- yozma ishlar faqat oliy ta'lim muassasasi binosida va fan bo'yicha imtihon komissiyasi a'zolari tomonidan tekshiriladi;
- tekshirilgan ijodiy insholar qo'yilgan ballari va tekshiruvchilarning imzolari bilan qabul komissiyasining mas'ul kotibi yoki uning muoviniga topshiriladi;
- mas'ul kotib yoki uning muovini insholarni deshifrovka qilib, imtihon qaydnomasiga abituriyentlarning familiyalari va olgan ballarini kiritadi;
- ijodiy inshoga quyidagi yo'nalishlardan kelib chiqib mavzular belgilanadi: ijtimoiy-siyosiy, ma'naviy-ma'rifiy, vatanparvarlik, milliy iftixor va sog'lom turmush tarzi.
- ijodiy imtihon natijalari ikki kundan so'ng e'lon qilinadi.

### **Ijodiy imtihonni baholash mezonlari**

Ijodiy imtihon yagona ko'p balli baholash tizimi bo'yicha baholanadi.

Ijodiy imtihonda to'plash mumkin bo'lgan maksimal ball miqdori – 93 ball.

Ijodiy imtihonning birinchi bosqichi, ya'ni og'zaki suhbat jarayonidagi savol-javobni baholash uchun ijodiy imtihonga ajratilgan maksimal ballning 33,3 foizi, ya'ni 31 ball belgilanadi.

Ijodiy imtihonning ikkinchi bosqichi, ya'ni ijodiy inshoni baholash uchun imtihonga ajratilgan maksimal balldan 66,6 foizi, ya'ni 62 ball belgilanadi.

### **Og'zaki suhbatni baholash mezonlari**

Og'zaki suhbatga 0 – 31 ballgacha qo'yish mumkin.

<b>№</b>	<b>Ballar qo'yish mezonlari:</b>	<b>ballar</b>
1.	Jurnalistika haqidagi tasavvuri yuzaki, batafsil bilimi yo'q, abituriyentning fikrlashi sayoz, xorijiy OAVda e'lon qilingan materiallari yo'q, lekin jurnalist bo'lish istagi kuchli	0 – 6 ball
2.	Jurnalistika haqida bir oz tushunchasi bor, kasbga	7 – 13 ball

	qiziqishi bir-ikki oylik emas, ayrim jurnalistlarni taniydi, jahon OAVda e'lon qilingan 1-3 kichik hajmli materiali bor	
3.	Jurnalistikaga 1-2 yildan beri qiziqadi, kasb haqida tasavvuri yaxshi, xalqaro OAV faoliyatini izchil ravishda kuzatib boradi, 5-7 e'lon qilgan materiallari bor, 8-10 ta xalqaro jurnalistni taniydi, ularning ijodiga sharh bera oladi	14 – 19 ball
4.	Jurnalistikaga ko'p yildan beri qiziqadi, jurnalistikaning jamiyatdagi o'rnini chuqur tushunadi, xalqaro jurnalistika tizimini yaxshi biladi, ko'p jurnalistlarni taniydi va ularning ijodiga atroflicha baho bera oladi, 10-20 ta e'lon qilgan materiali bor	20 – 25 ball
5.	Jurnalistikaga bolaligidan qiziqadi va 5-6 sinfdan boshlab OAV bilan hamkorlik qiladi, chet tillarini mukammal biladi, boshqa tillarda ham maqola yoza olish qoboliyatiga ega, xalqaro jurnalistikaning jamiyatda tutgan o'rni va roliga chuqur ta'rif bera oladi, xorijiy OAV, dunyoning yetakchi media magnatlari faoliyati haqida atroflicha tasavvuri bor, jahon ommaviy axborot vositalarida faoliyat yuritadigan xalqaro jurnalistlarni taniydi hamda ularning ijodiga tavsif bera oladi, e'lon qilgan materiallari 20dan ko'p	26 – 31 ball

**Ijodiy inshoni baholash mezonlari: (ballar miqdori – 0 – 62 ball)**

<b>№</b>	<b>Ballar qo'yish mezonlari:</b>	<b>ballar</b>
1.	10 tadan ortiq imloviy, tinish belgilari bilan bog'liq va uslubiy xatolarga yo'l qo'yilgan	0 ball
2.	Ish mavzu bo'yicha yozilmagan	0 ball
3.	Mavzu sayoz ochilgan, abituriyentning fikrlashi yuzaki, jurnalistikani tushunishi chuqur emas, yozma ish mantiqan bo'sh, imloviy, tinish belgilari bilan bog'liq va uslubiy xatolarning umumiy soni 10 tagacha	1–8 ball
4.	Mavzu bir oz ochilgan, abituriyentning fikrlashi o'rtadan pastroq, jurnalistikani yaxshi tushunmaydi, imloviy, tinish belgilari bilan bog'liq va uslubiy xatolarning umumiy soni 8-9 ta	9-16 ball
5.	Mavzu o'rtacha ochilgan, abituriyentning dunyoqarashi keng emas, fikrlashi bir oz sayoz, jurnalistikaning rolini o'rtacha tushunadi, imloviy, tinish belgilari bilan bog'liq	17–25 ball



	va uslubiy xatolarning umumiy soni 6-7 ta	
6.	Mavzu o'rtadan yuqoriroq ochilgan, abituriyentning dunyoqarashi torroq, lekin jurnalistikaning jamiyatdagi o'rnini tushunadi, imloviy, tinish belgilari bilan bog'liq va uslubiy xatolarning umumiy soni 4-5 ta	26–33 ball
7.	Mavzu nisbatan yaxshi ochilgan, abituriyentning dunyoqarashi yomon emas, jurnalistikaning roliga yaxshi baho bera oladi, imloviy, tinish belgilari bilan bog'liq va uslubiy xatolarning umumiy soni 2-3 ta	34–42 ball
8.	Mavzu yaxshi ochilgan, abituriyentning dunyoqarashi keng, jurnalistikaning rolini yaxshi tushunadi va unga baho bera oladi, imloviy, tinish belgilari bilan bog'liq va uslubiy xatosi 1 ta	43–52 ball
9.	Mavzu teran ochib berilgan, abituriyentning dunyoqarashi chuqur va atroflicha, jurnalistika roliga yaxshi baho bera oladi, imloviy, tinish belgilari bilan bog'liq va uslubiy xatolar yo'q	53–62 ball

Ijodiy imtihon bosqichlarida to'plangan ballar umumlashtirilib, yagona ball sifatida qaydnomaga kiritiladi. Qaydnoma belgilangan tartibda rasmiylashtirilib, mas'ul kotib yoki uning muovinigga takdim etiladi.

### **Ijodiy imtihon natijalarini apellyatsiya qilish tartibi**

Ijodiy imtihon bosqichlari natijalari bo'yicha apellyatsiyaga arizalar faqat imtihon bosqichlari natijalari e'lon qilingan vaqtdan boshlab 24 soat mobaynida qabul qilinadi.

Murojaat mazmunida faqat o'zining ijodiy ishi va ballari xususida e'tiroz bo'lsa, qabul qilinadi. Lekin boshqa abituriyentlar ishlari va ballari haqida yozilgan shikoyat arizalari qabul qilinmaydi.

Ijodiy insho yozilgan daftar rasmiy hujjat sifatida belgilangan muddatgacha saqlanadi. Undan shaxsiy maqsadlarda nusxa olish, uni suratga tushirish va imtihonlar o'tkazilayotgan hududdan olib ketish mumkin emas.

Apellyatsiya qilish jarayonida abituriyentga qo'shimcha savol berishga ruxsat berilmaydi.

Ijodiy imtihonda olingan bahoni o'zgartirish faqat fan bo'yicha komissiyaning roziligi bilan va faqat apellyatsiya qiluvchi abituriyent ishtirokida oliy ta'lim muassasasi qabul komissiyasining qarori bilan amalga oshiriladi.

Ijodiy imtihonning og'zaki suhbat natijalari apellyatsiyada qayta ko'rib chiqilmaydi.

Ijodiy imtihon o'tkazilishiga qadar apellyatsiyaga ariza berish va uni ko'rib

chiqish tartiblari abituriyentlar e'tiboriga yetkaziladi.

### **Tavsiya etiladigan adabiyotlar:**

1. 2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida <https://lex.uz/docs/58410632022-yil-28-yanvar>.
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. T.: "O'zbekiston", 2021.
3. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. – T., "O'zbekiston", 2019.
4. Mirziyoev Sh.M. Matbuot va ommaviy axborot vositalari xodimlariga. 2021-yil 26-iyun. <https://president.uz/uz/lists/view/4454>.
5. Mirziyoev Sh.M. Matbuot va ommaviy axborot vositalari xodimlariga // "Xalq so'zi" gazetasi 2022-yil 27-iyun.
6. O'zbekiston jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar universitetini tashkil etish to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi prezidentining qarori.// <https://lex.uz/docs/3748563> 25.05.2018.
7. Raupova L. Nutq madaniyati. Darslik. – Toshkent.: Innovatsiya Ziyo. 2019.
8. Jumanova S. Jurnalistika (abituriyentlar uchun ijodiy imtihon qo'llanmasi) T.: "Ziyo nashr" MChJ, 2019.
9. To'xlieva N. Tahrir mahorati. – Toshkent: Bayoz, 2022.
10. Qosimova N., Xidirov Q., Safarov A., Saidov H., Ortiqova Yu., Isomiddinova M. Ixtisoslashgan jurnalistika. IX jild. – T.: O'zbekiston, 2019.
11. Bekmirzayev N. Notiqlik san'ati. – T.: "Fan", 2019.
12. Audiovizual jurnalistika. VI jild - Toshkent: O'zbekiston, 2019.
13. Allamberganova P. Audiovizual jurnalistika. (Telejurnalistika asoslari). O'quv qo'llanma. – Toshkent.: Universitet, 2022.
14. Хикматова М. Понятия и слово: сравнительный анализ узбекских, русских, английских терминов и их значений в жанрах журналистики. Монография. Бухара, 2022.
15. Zohidova Y. Televideniye va shaxs: teleyangiliklarda boshlovchining o'rni (ijtimoiy vaziyat, journalist pozitsiyasi va mahorat masalalari). Monografiya. – Toshkent.: Mumtoz so'z, 2022.